

— Ἀλλὰ τίς δαίμων, δυστυχῆς γυνή, σ' ἔσυρεν εἰς τ' ἀνήκουστα αὐτὰ κακουργήματα; ἠρώτησεν ὁ ἀσκητής, μόλις δυνάμενος νὰ νικήσῃ τὴν ἀποστροφὴν τοῦ.

— Τίς δαίμων; ἀνέκραξεν ἐκείνη, συλλέξασα εἰς τὴν φωνὴν ταύτην πάσας τὰς ἐκλειπούσας δυνάμεις της. Ὁ δαίμων τῆς ἐκδικήσεως. Ἄν ἐφραμάκευσα τὰ τέχνα τοῦ, ἐφαρμάκευτεν ἐκεῖνος ὅλην μου τὴν ζωὴν. Ἄν ἐφόνευσεν τὴν γυναῖκά τοῦ, μὲ ἤρπασεν ἐκεῖνος τὴν κόρην μου, τὸν σκοπὸν τῆς ζωῆς μου καὶ τὴν ἐλπίδα, τὴν ἠπάτησε, τὴν ἐπρόδωκε, τὴν ἐπνίξεν εἰς τὰ κύματα τῆς θαλάσσης. Ἄν ἤκουον σκιρτῶσα ἀπὸ χαρὰν τοὺς γογγισμούς τοῦ εἰς τὴν νῆσον Ἀμάκην, ἡ ἡχὼ τῆς νήσου ἐκείνης ἀντήχει ἀπὸ τοῦς ὀδυρμούς μου, καὶ ἡ διόρυξ ἐξωγγουτο ἀπὸ τὰ δάκρυά μου, ὅταν ἐβλεπον παράφρονα ἐμπρὸς μου τὴν κόρην μου.

— Εἶσαι... εἶσαι λοιπὸν ἡ Γρουμβρίγη; ἠρώτησεν ἐκπεπληγμένος ὁ ἀσκητής.

— Ἡ Γρουμβρίγη, ναί, ἀπεκρίθη αὕτη. Τίς εἶσαι σὺ, καὶ πῶς μέχρις σοῦ ἐφθασε τὸ ὄνομα τῆς Γρουμβρίγης;

— Ἐγὼ εἰμὶ ἐκεῖνος οὗ ὁ Βασιλεὺς τῆς Δανίας ἤρπασεν, ἠπάτησεν, ἐφόνευσεν τὴν μνηστῆν· εἰμαι ὁ Ὀτκάρ Σειγβρίτ. Ἀλλὰ τῆς καρδίας μου ἀπέβαλον πᾶν ἐπίγειον πάθος, καὶ, ὡς ὀρεῖται πᾶς χριστιανός, ἐσυγχώρησα. Μὴ ἀπέρχεται, μῆτερ, τὴν ὁδὸν τῆς αἰωνιότητος μὲ μίσους φορτίον! Συγχώρησον τοῖς ἀδικοῦσί σε, ἵνα συγχωρηθῇς!

— Σὺ δὲν εἶσαι μῆτηρ, καὶ ἐσυγχώρησας! εἶπε τὸ πρόσωπον ἀγρίως διαστρέφουσα ἡ γραίη, Ἐγὼ δὲ δύναμαι νὰ συγχωρήσω οὔτε εἰς τοῦτον τὸν κόσμον οὔτε εἰς τὸν ἄλλον, καὶ ὁ θεὸς ἂν θέλῃ ἅς μὴ μὲ συγχωρήσῃ! Κατάρρα! κατάρρα! κατάρρα!

Καὶ ἄγριον ἐκπέμφασα γρυσμὸν, ἡ γραία ἐξέπνευσε.

A. P. P.

ΝΕΑ ΑΤΜΟΚΙΝΗΤΟΣ ΜΗΧΑΝΗ.

Ἐν Οὐάσιγκτὼν, τῆς 5 Νοεμβ. 1851.

Φίλε φίλτατε!

Σὲ βλέπω τρίβοντα κ' ἐξαναρίδοντα τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἐνῶ ἀναγινώσκεις τὴν χρονολογίαν τῆς παρούσης μου. « Ὁ Ν., λέγεις, εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἐνῶ πρὸ μικροῦ ἔτι ἀνεχώρησεν εἰς Παρισίους ἔχων ἀπόφασιν νὰ διατρίψῃ ἐκεῖ! Γνωρίζω πόσον ὑπόκειται εἰς συνεχεῖς παροξυσμούς ἀλλοπροσύνης ἀπὸ κανένα τοῦ οὗτον ἐβασανίζετο βεβαίως ὅτε, ἀντὶ τῆς πρωτεύουσας τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, ἔγραφε τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἀμερικανικῆς.

Καὶ ὁμῶς, φίλτατε, σὲ βεβαιῶ ὅτι εἶχον ὅλα μου τὰ λογικὰ ὅτ' ἐχρονολόγητα τὴν ἐπιστολήν μου. Εἰ-

μαι πραγματικῶς εἰς Οὐάσιγκτὼν, καὶ ὄχι εἰς Παρισίους, ἀπὸ δὲ τὴν ἀλλαγὴν δὲν θέλω κερδήσει μόνον ἐγὼ ἀλλὰ καὶ ἡ Πανδώρα σου· διότι, ὅποια ἐπιστημονικὰ ἢ τεχνολογικὰ περίεργα νὰ σὲ γράψω, ὡς μὲ παρήγγειλας, ἀπὸ πόλιν ἥτις δὲν θέλει, κατὰ τὰ φαινόμενα, βραδύνει νὰ μεταβληθῇ καὶ πάλιν εἰς ἡφαιστείου κρατῆρα; Τίς δύναται νὰ σκεφθῇ περὶ τῶν φίλων τῆς εἰρήνης γραμμάτων καὶ τεχνῶν, ἐκεῖ ὅπου τὴν ἀκαθεκτὸν ἐμφύλιον ἐριδα, διαδέχεται ἴσως μετ' ὀλίγον ἀκαθεκτότερος ἐμφύλιος πόλεμος; « Ὁ Καίσαρ θέλει διαβῇ τὸν Ρουβίκωνα; Τὸ Καπιτώλιον θέλει σωθῇ ἀπὸ χῆνας ἢ ἀετούς; » Αἱ προαιώνιαι αὐταὶ ἐρωτήσεις αἵτινες ἐνέπλησσαν τοὺς πολλοὺς φρίκης, ἀλλὰ καὶ ἑτερπον συγχρόνως τοὺς ἀγοραίους, ἡ ὡς ἂν ἤθελον εἰπεῖ σήμερον οἱ Γάλλοι τοὺς badauds, τῆς ἀρχαίας Ῥώμης, ἐπληκτον ἀδιακόπως τὰς ἀκρὰς μου εἰς Παρισίους ὅπου καὶ ἂν ὑπῆγον, ὅπου καὶ ἂν ἐστρεφόμην. Ἀλλὰ φοβοῦμαι μὴ, ἀπὸ μὲ κατέκρινας ὡς ἀλλοφρονοῦντα, μὲ κατηγορήσῃς καὶ ὡς δειλόν. Ἐὰν ὁμῶς ἐνθυμηθῇς ὅτι ἀποστρεφόμενος τοὺς ὀλεθρίους εἰς τὴν πατρίδα διαπληκτισμοὺς ἔφυγον τὴν Ἑλλάδα, θέλεις ἐννοήσῃς καὶ διὰ τί ἀρῆκα τὴν Γαλλίαν τὴν ὁποίαν ἀγαπῶ, ὄχι ἵσα τῇ φυλάτῃ με, ὡς ὁ Κοραῆς, ἀλλ' μετ' αὐτήν. Καὶ ὁμῶς δὲν ἀκελπιζομαι οὔτε διὰ τὴν μίαν οὔτε διὰ τὴν ἄλλην, ἂν καὶ οἱ φρονιμώτεροι τῶν Γάλλων πιστεύουσιν ὅτι αὕτη μὲν κατήντησεν ἀδιοίκητος, ἐκείνη δὲ ὑπὲρ τὸ δέον εὐάγωγος. Τὸ κατ' ἐμέ, ἀκολουθῶ πάντοτε ὅ,τι ἔγραψον τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν Ἀθήναις, καὶ ὅ,τι συμβουλεύει ὁ Κικέρων, εἰ καὶ πολλάκις ὁ συνετώτερος οὗτος τῆς ἐποχῆς τοῦ διδάσκαλος δὲν ἐτήρησεν ὅσα ἐδίδασκεν. Ὁρθώτερον ἄλλο, λέγει, δὲν δύναται νὰ πράξῃ ὁ χρηστός πολίτης, τοῦ νὰ ρίψῃ κάλυμμα ἐπὶ τῶν συμφορῶν τῆς πατρίδος τοῦ, καὶ νὰ ἀναθέσῃ τὰς ἐλπίδας τοῦ εἰς τὸν Δία, οὔτινος ὁ δάκτυλος δὲν ἐλιτρέπει νὰ ὑπερβῶσιν ὠρισμένα τινὰ ὅρια τὰ ἀνθρώπινα πράγματα. Προβλέπω ὅτι ἐν τῇ θερμότητι τῆς φιλοπόλεως σου καρδίας θέλεις ἀντιτάξῃς εἰς τὴν συμβουλὴν ταύτην τοῦ σοφοῦ Ῥωμαίου, τὸν ἀφορισμὸν ἐκεῖνον τοῦ Ἀθηναίου νομοθέτου, κηρύττοντα ἄτιμον τὸν ἐν στάσει μηδεμιᾶς μερίδος γινόμενον. Τοῦτον ἐπεκαλέσθησαν, φίλε, καὶ ἄλλοι πρὶν σοῦ, λησμονήσαντες ὁμῶς πρὸς τοῖς ἄλλοις ὅτι ὁ Σόλων κατεδίκασεν τὸν ἀπέχοντα μερίδος, καὶ ὄχι κομμάτων καὶ φατριῶν, ὡς ἔχομεν σήμερον.

Ἀλλὰ ταῦτα, φίλε, ἀδιάφορα εἰς τὴν φιλολόγον κ' ἐχθρὸν τοῦ πολιτικοῦ σάλου Πανδώραν· ἅς ἔλθωμεν ἄρα εἰς ἄλλα ἐπιτήδεια καὶ νὰ τέρψωσι καὶ νὰ διδάξωσι τοὺς ἀναγνώστὰς της.

Μὲ παρήγγειλας ὅτε ἀνεχώρησα αὐτόθεν νὰ σὲ ἀναγγέλλω ἐνίοτε τὰς νέας ἐρευνάσεις καὶ ἀνακαλύψεις, καὶ σὺ τὰς τὰς περὶ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας βελτιώσεις. Ἀλλ' ἐνταῦθα, εἰς τὴν Ἀμερικὴν, δυσκολώτατον ἢ μᾶλλον ἀδύνατον εἰς ἐμὲ τὸ ἔργον τοῦτο· διότι, ποτὲ ἴσως δὲν ὑπῆρξε φυλὴ τόσῳ ἐπιμόνως καὶ μὲ τόσην πεποίθησιν ἐπιδιδομένη εἰς τὴν ἀνεύρεσιν νέων τρόπων συντελούντων εἰς τὴν καλὴν καὶ ταχεῖαν, καὶ ὀλιγοδάπανον τῆς ἐργασίας διεξά-

γων, ὅσω ἡ Ἀγγλαμερικανική. Βλέπεις καὶ συναμιλλῶνται τίς νὰ ὑπερβῇ κατὰ ταῦτα τὸν ἄλλον. Δὲν ὑποχωροῦσιν ἐνώπιον οὐδεμιᾶς θυσίας, καί, ὡς ἀληθεῖς τῶν Γραφῶν ὁπαδοί, πάντα δοκιμάζουσι, καὶ τὰ δυσκολώτερα, καὶ τὰ ἀκατόρθωτα, καὶ κατέχουσιν ἐπὶ τέλους τὸ καλόν. Ἀλλὰ, μεταξὺ ὧν τὸ προτιμότερον, τὸ μᾶλλον περιπούδαπτον αὐτῶν μέλημα εἶναι ὁ ἀτμός. Τὴν ἀπέραντον αὐτὴν δύναμιν, τὴν ὁποῖαν ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ ἀνθρώπου προσέθηκεν εἰς τὰς παρὰ τῆς φύσεως δοθείσας πρὸς αὐτὸν μικρὰς δυνάμεις, ἐμφυλλίζουσιν εἰς ὅλα οἱ Ἀμερικανοὶ μ' ἐνθεομανίαν, οὕτως εἰπεῖν, ἀχαλίνωτον. Ἰπαγε εἰς ὁποιον τῶν γνωστωτέρων καταστημάτων ἐκλεξείς, καὶ ἔσο βίβλιος ὅτι θέλεις ἰδεῖ μίαν ἢ καὶ δύο νέας ἐφευρέσεις δοκιμαζομένας.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ σὲ δμιλήσω περὶ τῆς ἀξιολόγου μηχανῆς δι' ἣν ἀπεφάσισα νὰ σ' ἐπιστείλω τὴν παροῦσαν, μηχανῆς ἀναγκαιοτάτης εἰς τὸ ἐπάγγελμά σου, δὲν εἶναι ἱσως ἄτοπον νὰ σὲ εἰπῶ ὀλίγα περὶ τῆς ἀκατασχέτου τῶν Ἀμερικανῶν κλίσεως πρὸς τὰς ἀτμοκινήτους μηχανὰς, τὰς ὁποίας ἀγωνίζονται ἀνευδότως, ὅχι μόνον νὰ καταστήσωσιν ἰσχυροτέρας, ἀλλὰ καὶ νὰ προσαρμόσωσιν εἰς ὅλας τὰς ἀνάγκας τοῦ βίου. Ἄλλοτε γράφων τις εὐτράπελος πρὸς τὴν Πανδώραν ἐκ Λονδίνου, ἐξέφραζεν ἀστεϊζόμενος τὴν ἰδέαν ὅτι θέλει ἐφευρεθῇ καὶ μηχανή, τὴν ὁποῖαν οἱ ξενόδοχοι, προσκολλῶντες περὶ τὰς σιαγόνας τῶν γευομένων, θέλουσι μετρᾶ πόσον τρώγουσιν. Ἀλλὰ τὸν ἀστείστημόν τοῦτον φοδοῦμαι μὴ μεταβάλωσιν εἰς πρᾶγμα οἱ Ἀμερικανοὶ· διότι αὐτοὶ δὲν περιορίζονται εἰς τὸ νὰ ἀναζητῶσι τὰ τελευταῖα ὅρια τῆς ὀλικῆς καὶ κτηνώδους δυνάμεως τοῦ ἀτμοῦ, ἀλλὰ προσπαθοῦσι νὰ ἐμφυτῶσιν εἰς αὐτὸν νοῦν, καὶ εὐστροφίαν καὶ ἐπιτηδειότητα δακτύλων. Ἀκουσον διὰ νὰ θαυμάσης καὶ σύ.

Εἰς τὰ νομισματοκοπεῖά των, αἱ μηχαναὶ ὑπάρχουσιν οὕτω πως διατεθειμένα, ὥστε, ἀνὰ δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας, παρουσιάζεται ἀγγεῖον στενὸν καὶ μακρὸν, περιέχον ἀριθμὸν τινα ἐπισσεωρευμένον νομισμάτων ἀχαράκτων· ἀλλὰ συγχρόνως ἀναβλαστάνουσι, κινούμενοι ἀπὸ ἀτμῶν, καὶ δύο δάκτυλοι σιδηροὶ, οἱ τινες, λαμβάνοντες ἐν πρὸς ἐν τὰ νομίσματα τ' ἀποθέτουσιν ἐντὸς πυξίδας. Ἐκτελοῦνται δὲ ταῦτα μετὸς ἀκρίβειας ὥστε πολλάκις ἔμεινα ὥρας ὀλοκλήρους κεκηνῶς, παρατηρῶν τὸν περίεργον ἐκεῖνον μηχανισμόν. Μετ' αὐτὸν ἐθαύμασα καὶ ἄλλην μηχανὴν ἀπλουστάτην μὲν, μετροῦσαν ὁμῶς αὐτομάτως ἐντὸς δύο λεπτῶν τῆς ὥρας πεντακόσια ὀθώνεια ὑπέρπουρρα, ἢ δέκα χιλιάδας δραχμῶν!

Κρίνω περιττὸν νὰ σὲ δμιλήσω περὶ τῶν ἀτμοπλοίων καὶ τῶν ἀμαξῶν, ἐπειδὴ ἰδὼν ὅτι περὶ αὐτῶν ἔγραψεν ἡ Πανδώρα, καὶ διότι αἱ καταβαλλόμεναι πολλάι καὶ τελεσφόροι προσπάθειαι εἰς τὸ ν' ἀποκτήσῃ καὶ ταχύτητα καὶ δύναμιν ἀνωτέραν, εἶναι ἀδιάκοποι. Πρὸ τινος καιροῦ μία μόνη μηχανὴ ἀτμαμάξης, τρέχουσα τάχιστα, συμπαρέσυρεν 25 ὀχήματα περιέχοντα 989 πύλλας βαμβακίου, ἢ ὀκάδας 58,000 περίπου.

Ἐφημερίς τις τοῦ Νεοεβοράκου ἔχει πιστήριον ἀτμοκίνητον δι' οὗ ἐκτυποῦνται ἀνὰ πᾶσαν ὥραν εἰκο-

πέντε χιλιάδες, φύλλων ἤτοι 417 τὸ λεπτόν, καὶ 7 τὸ δεύτερον αὐτοῦ! Ἡ μηχανὴ αὕτη ἐφευρέθη πρὸς ἐνὸς ἔτους· καὶ σημειωτέον ὅτι ἕως τότε αἱ δυνατώτεραι ἐξετύπων δεκατέσσαρας μόνον χιλιάδας τὴν ὥραν, καὶ ὅτι πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἐθεώρειτο ὡς θαῦμα μηχανὴ τις ἐκτυποῦσα δέκα μόνον χιλιάδας! Εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου γίνεται μεγίστη χρῆσις τῆς λέξεως πρόδος, ὅπου, μόλις μανθάνοντες νὰ ψιττακίζωμεν ὀλίγας συλλαβάς, λέγομεν περυτωμένοι ὅτι προωδεύσαμεν ὡς γίγαντες, ἐπιβύμουν νὰ μὲ εἴπῃς πῶς ἔπρεπε νὰ ὀνεμάσωμεν τὴν ἀληθῶς γιγαντιαίαν ταύτην πρόδον; Καὶ ὁμῶς μέχρι τοῦδε, πλὴν τοῦ μηχανισμοῦ τῶν δύο δακτύλων, δὲν σὲ ὠμίλησα παρὰ περὶ τῆς κτηνώδους δυνάμεως τοῦ ἀτμοῦ.

Ἰδὼν ἐν Βοστώνῃ μηχανὴν ἐφευρεθεῖσαν πρὸ ἐνὸς σχεδὸν ἔτους, δι' ἣς τυποῦνται καὶ διπλοῦνται συγχρόνως αἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ βιβλία. Ἡ μηχανὴ αὕτη σύγκειται ἐξ ἀριθμοῦ τινος κυλίνδρων ξυλίνων καὶ κώνων μεταλλίνων εἴτινες, ἅμα μετὰ τὴν τύπωσιν τῶν φύλλων, παραλαμβάνοντες αὐτὰ διὰ ταινιῶν, τὰ διαβιβάζουσι πρὸς διαφόρους διευθύνσεις διὰ τῶν κυλίνδρων. Ἐνῶ δὲ τὸ φύλλον μεταβαίνει ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἄλλον, λαμβάνει ἀνὰ μίαν διπλόην, καὶ ἔπειτα πιεζόμενον ἀπ' ἐκάστου αὐτῶν, σχηματίζεται ὅπως προσδιώρισεν ὁ ἐκδότης, καὶ φθάνον εἰς τὴν ἄκραν τῆς μηχανῆς, ρίπτεται ἐντὸς κανίστρου, ὅπου τὰ φύλλα συσσωρεύονται τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου.

Καὶ ὁμῶς ἡ ἀξιοθαύμαστος αὕτη μηχανὴ εἶναι καὶ ἀπλουστάτη, καὶ ταχυεργὸς, καὶ πρὸ πάντων ἀκριδῆς ἐκτελεστῆς τοῦ ἀρχαίου ἐκεῖνου παραγγέλματος « φείδου χρόνου, » τὸ ὁποῖον ἐδογματίσεν μὲν σοφὸς Ἕλληνας, οὐτινος ὁμῶς παραγνωρίζουσι τὴν ἀξίαν οἱ ἀπὸγονοὶ αὐτοῦ. Καὶ τῶντι, φαντάσθητι πόσον χρόνον καὶ πόσης ἐργασίας γίνεται οἰκονομία, ὅταν τὰ φύλλα δίδωνται οὕτω πως διπλωμένα εἰς τὸν βιβλιοδέτην, καὶ μάλιστα εὐρυθμότερον ἢ ὅπως γίνεται διὰ τῆς χειρός. Ἀλλὰ παρὰ τὸ πλεονέκτημα τοῦτο ὑπάρχει καὶ ἄλλο ὅχι ἐυκαταφρόνητον, ἢ ταχυτέρα, λέγω, διάδοσις τῶν βιβλίων καὶ πρὸ πάντων τῶν ἐφημερίδων. Ὁ, τίλοιπόν ἐγένετο μέχρι τῆς ἐφευρέσεως ταύτης ὑπὸ πολλῶν χειρῶν καὶ βραδέως, γίνεται ἀπ' αὐτῆς ὑπὸ ἀπλουστάτης μηχανῆς καὶ τάχιστα.

Ἐνταῦθα ἐνδέχεται ν' ἀντιτάξῃς τὴν παρατήρησιν τὴν ὁποῖαν ἤκουσα, πολλάκις καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν αὐτὴν, ὅτι ἡ ἐφεύρεσις καὶ τελειοποιήσις τῶν ἀτμοκινήτων μηχανῶν βλάπτει τὰ συμφέροντα τῆς ἐργατικῆς τάξεως. Ἀλλ' ἡ ἰδέα αὕτη μὲ φαίνεται ἐσφαλμένη, διότι ἡ τάξις αὕτη δὲν καταστρέφεται ἀλλ' ἀναγκάζεται νὰ μεταφέρῃ εἰς ἄλλα ἀντικείμενα τὴν ἐργασίαν τῆς ὥστε ἡ προερχομένη ἐκ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν βραχιόνων ἐπὶ τῶν μηχανῶν βλάβη, εἶναι ὅλως προσωρινή. Ὡς ἀπόδειξιν δὲ ἐπαναλαμβάνω τὸν λογικωτάτον συλλογισμόν τὸν ὁποῖον ἀνέγνων εἰς τὸν Ἡλίον τοῦ Νεοεβοράκου.

« Πρὸ τῆς ἐφευρέσεως, λέγει, τῶν ἀτμοκινήτων

πιστηρίων αἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ βιβλία ἐξετυποῦντο διὰ πιστηρίων χειρακινήτων, καὶ μέγας ἦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀσχολουμένων εἰς ταύτην τὴν βιομηχανίαν· ἀλλ' ὁ ἀτμός κατέστρεψεν αὐτήν. Ποῖον ὁμως ὑπῆρξε τὸ ἀληθὲς ἀποτέλεσμα τῆς νέας ἐρευνήσεως; Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀσχολουμένων εἰς βιβλίσκους ἐν γένει τοὺς κλάδους τῆς τυπογραφίας ὑπερεδιπλασιάσθη· ὁ δὲ λόγος εἶναι ἀπλούστατος. Ἐπεὶ δὲ ὁ ἀτμός συντέλεσεν εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῆς τιμῆς τῶν ἐφημερίδων καὶ τῶν βιβλίων, ἦτο πολλὰ φυσικὸν ν' αὐξήτῃ ἡ καταναλώσις αὐτῶν, καὶ ἐπομένως καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μηχανουργῶν, τῶν συντακτῶν, τῶν στοιχειοθετῶν, τῶν βιβλιοδετῶν, τῶν διανομέων, τῶν ἀνταποκριτῶν, καὶ πολλῶν ἄλλων.

« Τὰ ἀτμοκίνητα πιστήρια, προσθέτει ἡ αὐτὴ ἐφημερίς, φέρουσιν εἰς πέρας ἐντὸς πέντε ὥρῶν σύγγραμμα, εἰς τὴν τύπωσιν τοῦ ὁποῦ ἡτχοῦντο ἄλλοτε 200 στοιχειοθετὰ καὶ πισταί. Ἄντι τοῦ ἀτμοῦ ἐφημερίς ὡς ἡ ἡμετέρα ἤθελε πωλεῖσθαι 40 λεπτὰ τὸ φύλλον, καὶ ἐντὶ πενήκοντα χιλιάδων ἀντιτύπων τὰ ὅποια ἔχομεν σήμερον καθ' ἡμέραν, ἤθελον μόνον ἔχει πέντε χιλιάδας. Σήμερον μεταχειρίζομεθα διακοσίους ἀνθρώπους διὰ τὴν ἐφημερίδα ταύτην, ἐν ᾧ τότε ἤθελον μεταχειρίζεσθαι μόνον εἴκοσιν, οἵτινες οὐκ ἤθελον μισθοδοτεῖσθαι ἐπίσης ἀδρῶς. Εἰς ταῦτα εἰς προστεθῇ καὶ ἡ ἐργασία τὴν ὁποίαν προμηθεύομεν εἰς τοὺς στοιχειοθετὰς, τοὺς χαρτοποιούς, καὶ αἰλους, εἰς οὐδέναν θέλει μείνει ἡ ἐλάχιστη ἀμφιβολία ὅτι δὲν ἡλαττώθη ἀλλ' ἠὲ ἐξήνθη ἀπὸ ἐναντίας ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ τῆς τυπογραφίας μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν τῶν ἀτμοκινήτων πιστηρίων. Τὰ στοιχεῖα τὰ ὅποια διήρχουν ἄλλοτε ἐξ ἑπτῶν, σήμερον κατατρίβονται ἐντὸς ἐξ ἑβδομάδων, καὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ καταναλίσκομεν χάρτην ὅσον ἐδαπανῶμεν πρὶν ἐν τῷ διαστήματι ἐνὸς μηνός! »

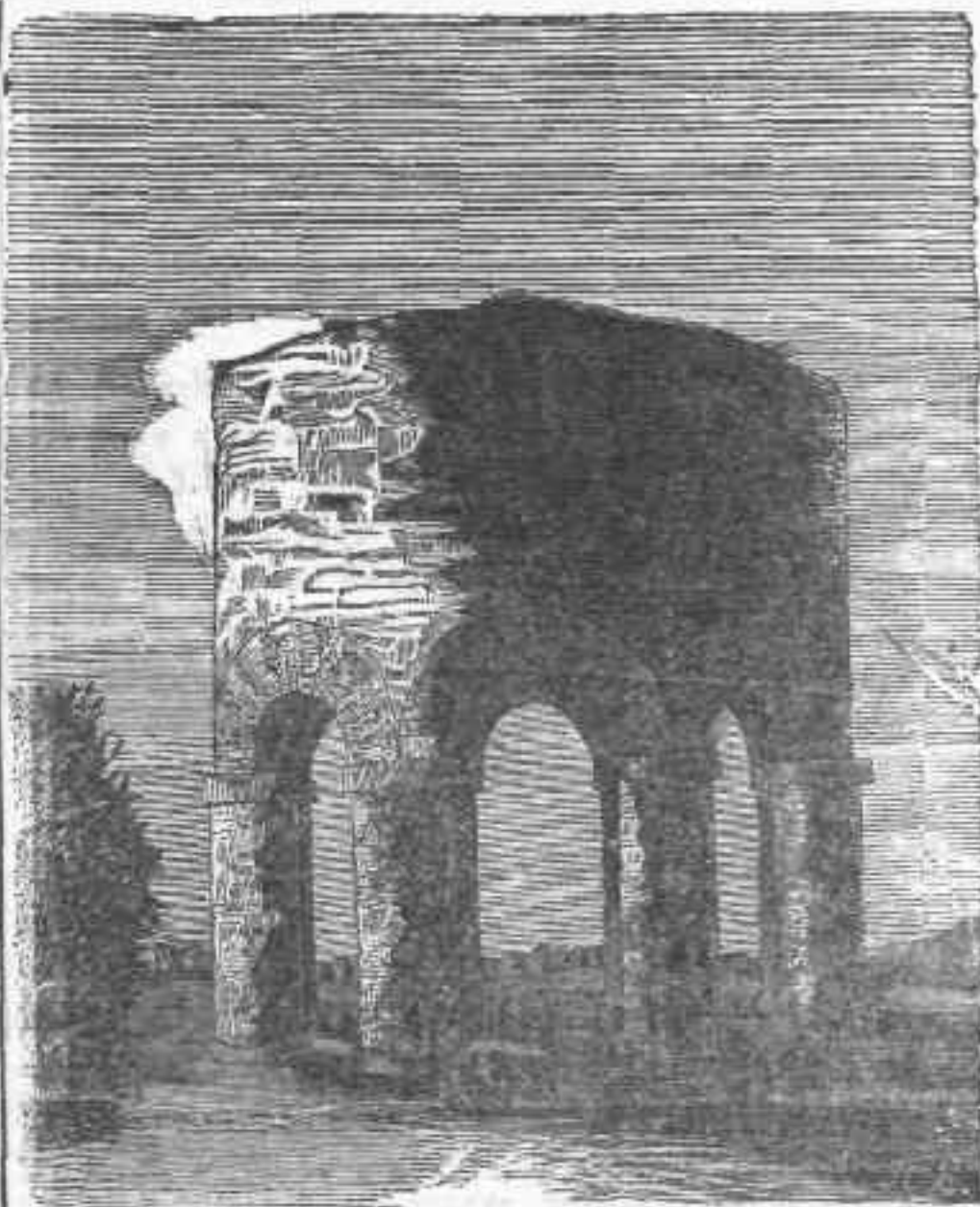
Πῶς σὲ φαίνεται, φίλε, ὁ συλλογισμὸς οὗτος; Καὶ τί λέγεις διὰ τὴν διπλωτήριον μηχανήν; Καὶ ἀμφισβῆλλω μὲν ἂν ποτε διαβῇ αὕτη τὰ κατώρλια τῶν Ἑλληνικῶν τυπογραφικῶν καταστημάτων· φρονῶ ὅμως ὅτι δὲν θέλουσι κακίσει τὴν *Πανδώραν* εἰ ἀναγνωσται τῆς, ἐὰν μάθωσι δι' αὐτῆς ὅτι ὁ ἀτμός κατήντησε καὶ νοήμων, χάρις εἰς τὴν εὐεργέτιδα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐπιμονὴν ἀνδρῶν καταγινομένων εἰς ἔργα θετικά, καὶ ὄχι εἰς λογομαχίας αἵτινες κατέστρεψαν ἀλλὰ δὲν ἀνήγειράν ποτε τὰ ἔθνη.

N.

ΣΚΑΝΔΙΝΑΥΙΚΟΝ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚῃ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑ (1)

Τὴν εἰκονογραφίαν ταύτην μετὰ τῆς ἀκριβοῦς πε-

ριγραφῆς τοῦ παριστανομένου οἰκοδομήματος ἐπεμψε πρὸ τινος καιροῦ ὁ Κ. Οὐέββος ἐξ Ἀμερικῆς (Webb) πρὸς τὴν ἐν Κοπενάγῃ Β. Ἑταιρίαν τῶν ἀρχαιολόγων τῆς Ἀρκτου. Ἐκ τῆς περιγραφῆς δὲ ταύτης ἐξάγεται ὅτι τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ὑπάρχει ἐν τῇ πόλει Νεολιμενείῳ (Newport) τῆς νήσου Ῥοδό-Ἰσλανδίας (Rhod Island), ὅπου εἶναι γνωστὸν ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν *Λίθικος μύλος*· καθότι μετὰ τὴν εἰς τὴν νήσον ταύτην ἐποίκησιν τῶν εὐρωπαίων, ἦτις συνέβη κατὰ τὸ 1636 ἔτος, μετεποιήθη, φαίνεται, εἰς ἀνεμόμυλον καὶ ὡς τοιοῦτος ἀναφέρεται εἰς τὴν διαθήκην τοῦ κατὰ τὸ 1678 ἀποβιώσαντος Βενεδίκτου Ἀρνόλδου διοικητοῦ τῆς νήσου ἐκείνης. Ἀκολούθως ἐχρησίμευσεν καὶ ὡς ἀποθήκη, ἀλλ' οὐδεμία παράδοσις σώζεται περὶ τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ. Κρίνοντας ὁμως ἐκ

τῶν λοιπῶν κατὰ τὴν νήσον ἐνυπαρχουσῶν καὶ πάντῃ διαφόρου κατασκευῆς οἰκοδομῶν, καὶ ἐτι μᾶλλον ἐξ αὐτῆς τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος οἰκοδομήματος, ἦτις εἶναι ἐκ τοῦ εἶδους τοῦ λεγομένου *Ῥωμαίου* (romane) ἢ προγοτθικοῦ, (antégothique) πειθόμεθα ὅτι εἶναι Σκανδαναικὴ οἰκοδομή. Ἀλλὰ πρὸς ποίαν ἄρα χρῆσιν κατασκευάσθη; Βεβαίως δὲν ἐχρησίμευσεν κατ' ἀρχάς ὡς ἀνεμόμυλος, οὐδ' ὡς ἀποθήκη, διότι τὸ σχέδον καὶ ἡ κατασκευὴ αὐτοῦ οὐδόλως ἀρμόζουσιν εἰς τοιοῦτου εἶδους οἰκοδομὰς· ἡ λαμπρὰ αὐτοῦ κατασκευὴ καὶ τὸ εἶδος τοῦ κτιρίου τὸ ὁποῖον σύγκειται ἐξ ἀκατεργάστων κοκκωδῶν λίθων ἀποδεικνύουσι τρανώτατα ὅτι ἦτο δημόσιόν τι κατάστημα. Ὅθεν ὁ μὲν Κ. Οὐέββος φρονεῖ ὅτι ἦτον οἰκιστῆς, ὁ δὲ Κ. Ῥάφνος (Rafn) θερησκευτικόν τι ἢ ἄλλου τοιοῦτου εἶδους κατάστημα, δ' αἰολογῶν τὴν εἰκατίαν

(1) Ὅρα περὶ τῆς κατὰ τὸν δέκατον αἰῶνα ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς περὶ τῶν Σκανδιναυῶν, διατριβὴν ὑπὸ Ἰ. Δο-Κιγλά, ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῶν Μελβούρνης καὶ Τερνῶν γνώσεων, ἔτος 1848 σελ. 15-17.